

Sí o sí?

A banda d'altres implicacions, l'estiu és el temps dels préssecs (com la primavera, fent una al·lusió a la malaguanyada escriptora Montserrat Roig, és "el temps de les cireres"). La calor estival i els vespres esfilagarsats conviden a la polpa carnosa del préssec, d'una dolçor regalimadora. Per aquí, de préssecs n'hi ha de diverses menes que, resumint molt, podem reduir als préssecs de vinya i als préssecs d'aigua, depenent de la varietat de secà o de regadiu: tots molt bons i amb característiques ben concretes. Així i tot, jo, afegint-me a l'opinió de Josep Pla, m'afanyo a dir que "la millor fruita, la més gustosa, continua essent la de secà, i res més exquisit, en el temps dels préssecs, que un préssec de vinya. Compareu un préssec de vinya amb un préssec de regadiu!".

Potser és el seu origen exòtic (la paraula "préssec" ve del llatí *persicum*, una forma abreujada de *persicum malum*, 'fruita de Pèrsia') que ens transporta, per via gustativa, a horitzons i escenaris d'un orientalisme sedós. I seguint aquesta tendència a viatjar de manera ben barata per la via de l'estómac i les papil·les gustatives, han anat apareixent a les nostres botigues els préssecs que anomenen "paraguaïos". Préssecs del Paraguai, s'entén. Quan van començar a arribar aquests préssecs axatats i carnosos, vaig recordar que, per aquí, ja n'havíem vist i en deïem "pressecs mollassos". Se'n deien així perquè, com ens explica el gran Joan Coromines, la paraula "mollassos" tindria com a base una extensió de 'molla' (del llatí *medulla*), referint-se a la part carnosa del pa, "però també a la polpa de diferents fruits i substàncies", diu el gran lingüista. Així, es tracta d'una ampliació d'aquesta significació aplicada a moltes coses substancioses.

En el nostre cas, els préssecs mollassos venien a ser els que tenen més substància i menys pinyol i que remarquen una qualitat concreta que es designa

també amb l'adjectiu "mollar". Segons el diccionari Català-Valencià-Balear, l'adjectiu "mollar" (blat mollar, raïm mollar) vol dir "fàcil de trencar o partir; es diu de certes fruites. (...) Préssec mollar: varietat de préssec de molla molt tova i que es desprèn fàcilment del pinyol". El seu plural "préssecs mollars", es pronunciava en català central com a "mollàs" i era entès com si fos una paraula singular. D'aquí el doble plural "mollassos". Hi hauria un mecanisme de derivació semblant a la paraula senar/senars, dit popularment "senassos", o amb llapis (singular), llapis (plural), dit sense matisos gramaticals, "llapissos".

Tornant a la fruita estival, i com a mostra de l'extensió territorial d'aquesta explicació, fem una petita excursió a zones extremes del nostre domini lingüístic. En català de Fraga (i que algun descerebrat vol anomenar "aragonès oriental"!), dels préssecs en diuen "mullarero", així, directament. Fent-ne una interpretació justa, vindria a voler dir la "fruita de polpa sucosa i flonja, que té molta molla". I a l'Alguer, com explica Andreu Bosch en el seu llibre "Els noms de la fruita a l'Alguer", hi hauria altres aplicacions de l'adjectiu "mollar" a diferents fruits, com l'ametlla mollal i que, a Mallorca, en diuen "metla mollassa", o el berracoc (aquí en diem albercoc) molentinu.

De retorn d'aquest petit viatge d'essència gastronòmica, ens aturem una altra vegada, i mentre a la fresca d'un capvespre, suquem un préssec (de vinya!) amb moscatell proposem que, tant sí com no, utilitzem "préssecs mollassos" en comptes de "paraguaïos".

I fixeu-vos que dic que ha de ser "tant sí com no" i no pas l'esperpèntic i ultramodern "sí o sí", que se sent de fa un temps i cada vegada més a tots els mitjans de comunicació. Pobrets.

Ramon Vilageliu

SERVEIS PERSONALITZATS

TRUQUINS!!

ENS ADAPTEM A LES SEVES NECESSITATS

NOU SERVEI A SANTA EULÀLIA!!

622 612 466

David Tamayo
Llicència numero 2
mail@taxisantaeulalia.com
www.taxisantaeulalia.com